

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyně JUDr. Danou Černou ve věci

žalobce: X, nar. X
státní příslušnost X
bytem X

proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra České republiky
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7
poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 1. 2024, č. j. OAM-489/ZA-ZA12-K03-R2-2022

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 1. 2024, č. j. OAM-489/ZA-ZA12-K03-R2-2022, se **zrušuje** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.
Základ sporu

1. Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal přezkoumání a zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 1. 2024, č. j. OAM-489/ZA-ZA12-K03-R2-2022 (dále též „napadené rozhodnutí“), kterým žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

II. Shrnutí žalobní argumentace

2. Žalobce úvodem podané žaloby představil výčet ustanovení správního řádu, zákona o azylu, Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a Úmluvy proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení, k jejichž porušení ze strany žalovaného podle žalobce došlo.
3. Žalobce má za to, že se žalovaný v napadeném rozhodnutí neřídil závazným rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 30. 6. 2023, č. j. 41 Az 5/2023-49, kdy je opět posouzení věrohodnosti žalobcova azylového příběhu nepřezkoumatelné. Žalovaný mimo jiné rovněž neprovedl doplňující pohovor s žalobcem, v rámci kterého by žalobce mohl objasnit věrohodnost svého příběhu. Žalovaný podle žalobce spekoval o tom, jak svou situaci žalobce vnímal, co považoval za ohrožení své osoby a co nikoliv. Pokud by nepociťoval výhrůžné zprávy od skupiny Y za vážné ohrožení, zcela jistě by neměl důvod svou zemi původu opouštět. Své obavy by žalobce býval vyjasnil žalovanému při doplňujícím pohovoru, který však nebyl proveden. Žalobce dále uvedl, že v souladu s názorem vysloveným Krajským soudem v Brně měl žalovaný považovat odmítnutí podílet se na bojích a činnosti Y za projevení politického názoru, v důsledku čehož je dán důvod pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu.
4. Žalobce vyjádřil nesouhlas s hodnocením svých obav jako nepodložených. Žalovaný uvedl, že považuje SMS výhrůžky za nevěrohodné, aniž by uvedl proč. Žalovaný se nesnažil zjistit, jak mohlo dojít k telefonickému kontaktování skupinou Y. Žalovaný nedoložil svou tezi, podle které je nepravděpodobné, že by skupina Y chtěla nalézt žalobce, který je „běžným obyvatelem“, který není pro skupinu „nijak zajímavý“, aby se mu pomstila. Žalobce připomněl, že při útoku na vesnici, ve které žalobce žil se svou rodinou, mu skupina Y vyřízla na čelo jizvu, aby byl dohledatelný, aby bylo jasné, o koho se jedná. Během tohoto útoku byl zabit bratr žalobce, který se z vesnice snažil také utéct. Tato traumatická událost vzbudila v žalobci silné obavy z pronásledování a také obavy o život. Žalovaný vystavěl napadené rozhodnutí v této otázce na základě vlastních přesvědčení a pocitů a nevzal v potaz podstatné důvody žalobcových obav, postupoval tendenčně.
5. Bezpečnostní situace v X je vážná. Dochází tam ke svévolnému a nekontrolovanému násilí ze strany různých ozbrojených skupin, včetně Y. K teroristickým útokům dochází i na území hlavního města A. Žalobce byl v zemi původu pronásledován skupinou Y, má odůvodněné obavy o svůj život a žalovaný byl povinen se těmito azylově relevantními důvody zabývat. Výhrůžky skupiny Y naplňují pojem pronásledování ve smyslu § 2 odst. 4 zákona o azylu. Žalobce byl pod dlouhodobým psychickým nátlakem. Odůvodněnost jeho strachu z pronásledování dokládá, že zabili jeho bratra a další lidi z vesnice. Kromě toho až do odjezdu ze země čelil výhrůžkám. I informace o zemi původu potvrzují, že Y podniká stovky útoků proti osobám, které proti nim vystupují, a to včetně města A.
6. Žalobce namítal nezákonnost napadeného rozhodnutí, protože žalovaný dostatečně nezjistil skutkový stav a neposoudil žádost žalobce objektivně. Místo toho se soustředil na zpochybnění jeho věrohodnosti a hledání důvodů, proč mu mezinárodní ochranu neudělit. Žalobce odkazuje na judikaturu Nejvyššího správního soudu týkající se důkazního břemene v azylovém řízení a zásady „v pochybnostech ve prospěch žadatele“. Žalovaný sice

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

zpochybňuje věrohodnost žalobcových tvrzení, přitom ale tato tvrzení nepodrobil testu přiměřené pravděpodobnosti. Své závěry řádně neodůvodnil a nepodpořil informacemi o zemi původu.

7. Ve vztahu k neudělení doplňkové ochrany žalobce namítal, že výhrůžky smrti z důvodu odmítnutí podílet se na bojích teroristické skupiny je nutné považovat minimálně za hrozbu vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 1 a 2 písm. a) zákona o azylu a jedná se tedy o důvod pro udělení doplňkové ochrany. Uvedené ustanovení totiž nedopadá pouze na trest smrti uložený státem, ale také na případy, ve kterých žadateli hrozí smrt ze strany nestátních původců pronásledování (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 2. 2009, č. j. 1 Azs 107/2008-78). I jednorázový incident může přitom být pronásledováním.

III.

Vyjádření žalovaného k žalobě

8. Žalovaný vyjádřil nesouhlas s podanou žalobou, neboť v případě žalobce neshledal důvody pro udělení mezinárodní ochrany. V podrobnostech odkázal na napadené rozhodnutí a obsah správního spisu.
9. Žalovaný uvedl, že při hodnocení žádosti o azyl vychází ze zásady individuálního posuzování. Jeho úvahy omezuje sám žadatel svými sděleními, které žalovaný hodnotí na podkladě informací o zemi původu. Zopakoval důvody, pro které žalobci neudělil mezinárodní ochranu. Žalobce podle žalovaného neuvedl, že by byl v pozornosti Y pro některý z důvodů pro udělení azylu, přičemž *de facto* zhoršenou bezpečnostní situaci v zemi původu žalobce nelze podřadit pod žádný z taxativně vymezených azylových důvodů. Za důležité považoval žalovaný, že se žalobci podařilo uniknout z vlivu Y, našel si nové místo pro práci a život v bezpečí. Žalobce neuvedl ani žádnou skutečnost, která by měla žalovaného vést k udělení doplňkové ochrany. Své rozhodnutí i v tomto ohledu řádně odůvodnil. Žalovaný se zabýval bezpečnostní situací v X. Neshledal, že by vycestování žalobce odporovalo mezinárodními závazky. Azyl neslouží jako univerzální institut ochrany před jakýmkoliv bezprávím, důvody jeho poskytnutí vymezuje zákon. Žalobce v podané žalobě svůj azylový příběh přetváří, aby byl více relevantní. Žalovaný své rozhodnutí řádně podložil a zdůvodnil. V rámci tak velkého státu, jako je X, považuje možnost vnitřního přesídlení žalobce za reálnou možnost. Závěrem žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl.

IV.

Obsah správního spisu

10. Z obsahu spisového materiálu předloženého žalovaným správním orgánem vyplynuly následující, pro rozhodnutí ve věci samé, podstatné skutečnosti:
11. Dne 2. 5. 2022 podal žalobce žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR. Dne 10. 5. 2022 pak žalobce poskytl údaje ke své žádosti o udělení mezinárodní ochrany a byl s ním proveden pohovor. V rámci správního řízení bylo objasněno, že žalobce žádá o mezinárodní ochranu kvůli obavám z pomsty skupiny Y za to, že se k nim odmítl přidat.
12. Dne 6. 1. 2023 pak žalovaný vydal rozhodnutí č. j. OAM-489-ZA-ZA12-K03-2022, jímž žalobci mezinárodní ochranu neudělil v žádné z forem uvedených v zákoně o azylu. Podle žalovaného žalobce nebyl pronásledován za uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu. Ani mu nehrozí pronásledování pro některý z důvodů

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

podle § 12 písm. b). Obavy z jednání skupiny Y žalovaný považoval za obavy ze zhoršené bezpečnostní situace a jejích dopadů, což však neodůvodňovalo udělení azylu. Žalobce neuváděl, že by on sám byl v pozornosti této skupiny pro některý z azylových důvodů. Y je teroristickou skupinou, která působí převážně na severu země, tedy mimo města A, kde žalobce od roku 2018 žil a pracoval zcela bez potíží. Žalobcova představa, že jej Y, proti kterým X vláda tvrdě bojuje, naleznou kdekoli na území X, aby se mu pomstili, je absurdní. Žalobce navíc pro skupinu není jakkoli zajímavý ani nebezpečný. To, že by žalobci telefonicky vyhrožovali, žalovaný považuje za nevěrohodné. Žalovaný nenašel ani důvod pro udělení humanitárního azylu nebo doplňkové ochrany.

13. Při rozhodování vycházel žalovaný z Informace MZV ČR – X – Situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti, Návrat do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí, ze dne 23. 11. 2022, Informace OAMP – X – Bezpečnostní a politická situace v zemi, Vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv, ze dne 20. 6. 2022, a z Informace MZV USA – X – Zpráva o dodržování lidských práv za rok 2021, ze dne 12. 4. 2022.
14. Proti rozhodnutí žalované ze dne 6. 1. 2023, č. j. OAM-489-ZA-ZA12-K03-2022 se žalobce bránil žalobou, o níž Krajský soud v Brně rozhodl rozsudkem ze dne 30. 6. 2023, č. j. 41 Az 5/2023-49, a to tak, že rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Krajský soud v Brně žalovanému uložil, aby v dalším řízení hodnotil věrohodnost žalobce podle obecně uznávaných indikátorů věrohodnosti, jak je shrnuje čl. 4 odst. 5 kvalifikační směrnice, a obstaral aktuální a adresné zprávy o zemi původu, mimo jiné relevantní informace o působení skupiny Y, o tom, zda dochází k verbování mladých mužů, případně jakým způsobem. A zda je pravděpodobné, že by se v případě odmítnutí spolupráce adresně snažili najít dotyčného jednotlivce a pomstít se mu. Po shromáždění těchto informací měl žalovaný posoudit, nakolik je pravděpodobné, že by žalobce dokázali členové Y najít a své výhrůžky zrealizovat.
15. Následně žalovaný shromáždil nové informace ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v X federativní republice. Konkrétně se jednalo o Informaci MZV USA – X – Zpráva o dodržování lidských práv za rok 2022, ze dne 20. 3. 2023, Informaci OAMP – X – Bezpečnostní a politická situace v zemi, Vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv, ze dne 17. 7. 2023, Informaci OAMP – X – Y – všeobecný přehled, Vznik, ideologie, taktika, Současná situace, ze dne 9. 10. 2020, Informaci OAMP – X – Y – Aktuální situace a pole působnosti, Nábor nových členů, Potlačování Y, ze dne 20. 10. 2023, a Informaci MZV ČR – X – Situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti, Návrat do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí, ze dne 23. 10. 2023, č. j. 126255-6/2023-MZV/LPTP. Žalobce se nedostavil k seznámení s podklady rozhodnutí.
16. Dne 11. 1. 2024 pak žalovaný vydal napadené rozhodnutí, jímž žalobci mezinárodní ochranu neudělil v žádné z forem uvedených v zákoně o azylu. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný zopakoval, z jakých podkladů při svém rozhodování vycházel. Žalovaný poté konstatoval, že nebyly splněny zákonné podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. a) zákona o azylu, neboť žalobce v průběhu správního řízení neuvedl žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno učinit závěr, že vyvíjel ve své vlasti činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod, za kterou by byl azylově relevantním způsobem pronásledován. Žalobce výslovně potvrdil, že se o politiku nezajímal, nemá žádné politické přesvědčení. Stejně tak žalovaný nedospěl k závěru, že by žalobce mohl ve vlasti

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

pociťovat odůvodněnou obavu z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů v zemi původu. Obava žalobce, že bude nalezen a potrestán členy skupiny Y za to, že se k nim odmítl přidat, nelze podle žalovaného považovat za důvod pro udělení azylu. *De facto* zhoršená bezpečnostní situace a její dopady nespádají pod taxativně vyjmenované důvody pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Za důležité považoval žalovaný, že se žalobci podařilo uniknout vlivu Y, našel si nové bezpečné místo, kde byl schopen několik let žít a pracovat. Žalovaný zjistil, že k náboru členů Y, jak tvrdil žalobce, dochází i formou přinucení. Dokonce se takto rekrutuje až 40 % členů. Na druhou stranu aktivity Y na území města A. nebyly zaregistrovány. Y nemůže dohledat běžné obyvatele X mimo území, která kontroluje. Žalovaný zároveň poukazuje na nelogičnost a nákladnost takového jednání. Žádné zprávy nepotvrzují, že by se Y takto mstila na jedincích, kteří se ke skupině odmítli přidat. Skupina působí téměř výhradně na severu země, zcela mimo území města A., kde žalobce od roku 2018 do roku 2022 bez jakýchkoliv potíží žil a pracoval. Žalovaný považoval za nepravděpodobné, až absurdní, že by skupina Y, která vede intenzivní a rozsáhlé boje proti X armádě a policii, měla hledat běžného obyvatele X jen proto, aby se mu pomstila, když žalobce pro skupinu není nijak zajímavý nebo nebezpečný. Ze shromážděných informací neplyne, že by skupina Y systematicky vyhledávala, či dokonce několik let telefonicky vyhrožovala osobám, které odmítají vstoupit do jejich řad. Zabíjení osob, které se odmítají ke skupině připojit, se děje v místech, které skupina kontroluje či které hodlá obsadit, což však v žádném případě není město A. S ohledem na skutečnost, že žalobce nemá na území ČR žádného rodinného příslušníka, kterému by zde byl udělen azyl, nebyl žalobci udělen ani azyl za účelem sloučení rodiny podle § 13 odst. 1 zákona o azylu. Rovněž pak žalovaný neshledal u žalobce ani existenci důvodu pro udělení humanitárního azylu ve smyslu § 14 zákona o azylu. K tomu žalovaný uvedl, že se zabýval zejména rodinnou, sociální a ekonomickou situací žalobce a přihlédl i k jeho věku a zdravotnímu stavu. Uvedl, že azyl z humanitárních důvodů je institutem zcela výjimečným. Žalobce neuvedl, že by měla závažné zdravotní problémy, není osobou nezletilou či zranitelnou, ani o takovou osobu dlouhodobě a osobně nepečuje. Žádný důvod hodný zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu žalovaný neshledal. Na udělení humanitárního azylu není důvod a žalobce se jeho udělení ani nijak výslovně nedomáhal. Žalovaný se zabýval rovněž tím, zda žalobce splňuje důvody pro udělení doplňkové ochrany. Žalobce neuvedl a žalovaný nenalezl žádné skutečnosti, na základě kterých by mohla žalobci hrozit v případě návratu vážná újma uložením nebo vykonáním trestu smrti, neboť žalobce nesdělil, že by s ním bylo vedeno jakékoliv soudní řízení, na základě by k takovému trestu mohl být odsouzen. Telefonické výhrůžky skupiny Y nepovažuje žalovaný za natolik závažné, aby dosahovaly úrovně vážné hrozby, ani za pravděpodobné, neboť nenalezl žádný logický důvod, proč by se skupina Y měla stále zajímat o běžného občana X, který před několika měsíci, nyní již roky, odmítl členství v jejich skupině, přičemž takové jednání teroristů nepotvrzují žádné ze zpráv, které žalovaný obstaral. Praxe zabíjení jedinců, kteří se ke skupině odmítnou připojit, se odehrává v místech, které jsou pod kontrolou Y, což však není město A, kde žalobce žil. Žalobce má podle žalovaného stále možnost obrátit se na státní orgány své domovské země, především na policii. Bezpečnostní složky X totiž podle shromážděných zpráv proti Y tvrdě zasahují a jejich jednání nepřehlížejí ani netolerují. Pokud byl žalobce kontaktován Y výhradně před telefon, změnou telefonního čísla či operátora dojde k zániku jediného spojení, které na žalobce Y mají, jestli tato skutečnosti již nenastala sama v důsledku toho, že se žalobce již minimálně 5 let nachází

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

mimo svou zemi původu. Žalovaný neshledal ani nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. Žalovaný se dále zabýval otázkou, zda žalobci v případě návratu do vlasti nehrozí vážné ohrožení života nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, a dospěl k negativnímu závěru. Žádný takový konflikt v X neprobíhá, přestože na území tří severních států má skupina Y své základny a terorizuje místní obyvatelstvo. Na naprosté většině území X je možné považovat aktivity Y za vyloučené. Žalobce sice pochází z území, které teroristé ovládají, avšak toto území roku 2018 opustil a dlouhodobě pak bez problémů pobýval v městě A. S ohledem na uvedené žalovaný shledal, že žalobce podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu nesplňuje. Případné vycestování žalobce nepředstavuje podle žalovaného rozpor s mezinárodními závazky ČR. S ohledem na skutečnost, že žalobce nemá na území ČR žádného rodinného příslušníka, kterému by zde byla udělena doplňková ochrana, nebyla žalobci udělena ani doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny podle § 14b zákona o azylu.

V.

Právní posouzení věci soudem

17. Městský soud v Praze na základě žaloby, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (ustanovení § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)), přezkoumal napadené rozhodnutí včetně řízení, které jeho vydání předcházelo. Při přezkoumávání rozhodnutí soud vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“), a dospěl k závěru, že žaloba byla podána důvodně.
18. Žalobce namítal, že se žalovaný neřídil právním názorem, který vyslovil Krajský soud v Brně ve zrušujícím rozsudku ze dne 30. 6. 2023, č. j. 41 Az 5/2023-49, a sice že žalovaný měl znovu a řádně posoudit nejprve věrohodnost žalobce (na základě indikátorů věrohodnosti) a svůj případný negativní závěr řádně zdůvodnit. Následně si měl opatřit adresné a aktuální informace týkající působení Y v X, přičemž konkrétní obsah těchto informací se měl odvíjet od závěrů ohledně věrohodnosti žalobce. Zjištěné skutečnosti pak žalovaný měl zhodnotit a posoudit, zda žalobci s přiměřenou pravděpodobností nehrozí pronásledování nebo reálné nebezpečí vážné újmy.
19. Podle § 78 odst. 5 s. ř. s. *právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku nebo rozsudku vyslovujícím nicotnost, je v dalším řízení správní orgán vázán.*
20. Z Informace OAMP – X – Y – Aktuální situace a pole působnosti, Nábor nových členů, Potlačování Y, ze dne 20. 10. 2023, plyne, že „do skupin Y se noví členové přidávají buď dobrovolně, nebo z donucení. [...] často dochází k nucenému náboru, kdy je vesničanům předloženo ultimátum, buď se stát členem Y, nebo zemřít. Útěk z oblasti kontroly teroristických skupin je obtížný kvůli důkladným patrolám ozbrojenců, které si hlídají svá území, dopadají prchající civilisty a zpravidla je na místě popravují. [...] Džihádisté rovněž kvůli doplňování svých řad unášejí obyvatele (dospělé i děti).“ Už z ní však nelze zjistit, zda se se Y cíleně zaměřuje na lidi, kteří s nimi odmítnou spolupracovat, případně jestli a jakými způsoby je kontaktují. Odpověď na tuto otázku není možné dohledat v žádné z informací, které žalovaný shromáždil jako podklady napadeného rozhodnutí. Žalovaný tak sice zjistil, jakým

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

způsobem probíhá verbování nových členů Y, ale již neozřejmil, jakému jednání by žalobce v případě návratu do země původu mohl ze strany Y čelit.

21. V bodu 24. svého rozsudku ze dne 30. 6. 2023, č. j. 41 Az 5/2023-49 přitom Krajský soud v Brně výslovně uvádí, že informace o způsobu, jakým verbování probíhá nebo o tom, zda se se Y cíleně zaměřuje na lidi, kteří s nimi odmítnou spolupracovat by měly relevanci nejenom pro posouzení věrohodnosti žalobce, ale také pro následné posouzení důvodnosti jeho žádosti.
22. Skutečnost, že žalobci se podařilo před Y uniknout již před několika lety a že se v případě žalobce zároveň z hlediska důležitosti pro Y jedná o běžného občana X, má nepochybně při posouzení žalobcovy žádosti význam. Avšak tvrzení žalovaného, že žádná ze zpráv, které si žalovaný obstaral, nepotvrzuje, že by Y dohledávali a prováděli pomstu na nespolupracujících jedincích, je zavádějící, neboť touto otázkou se žádná ze zpráv ani nezabývala. Žalovaný sice v odůvodnění napadeného rozhodnutí předeštel několik legitimních argumentů. Např. že by bylo obtížné žalobce ve městě A, které má zhruba 1,5 milionu obyvatel, nalézt. Nebo že za situace, kdy jediný kontakt se žalobcem udržovali členové Y prostřednictvím mobilního telefonu, měl si žalobce obstarat nové telefonní číslo. Žalovaný však bohužel svůj závěr o dalším osudu žalobce při návratu do země původu vystavěl na svých domněnkách, nikoliv na zjištěných faktech, které by měly oporu ve spisovém materiálu.
23. V tomto smyslu lze přisvědčit žalobci, neboť žalovaný se při obstarávání informací relevantních pro meritorní posouzení žalobcovy žádosti o udělení mezinárodní ochrany (hrozba ze strany Y) neřídil závazným právním názorem Krajského soudu v Brně, podle něž si měl žalovaný obstarat aktuální a adresné zprávy o zemi původu, mimo jiné relevantní informace o působení skupiny Y, o tom, zda dochází k verbování mladých mužů, případně jakým způsobem. A zda je pravděpodobné, že by se v případě odmítnutí spolupráce adresně snažili najít dotyčného jednotlivce a pomstít se mu. Teprve po shromáždění těchto informací měl žalovaný posoudit, nakolik je pravděpodobné, že by žalobce dokázali členové Y najít a své výhrůžky zrealizovat.
24. Žalovaný si měl opatřit informaci, ze které by vyplývalo, jakým způsobem postupuje Y vůči jedincům, kteří s touto skupinou odmítli spolupracovat a kterým se podařilo uprchnout z teritoria jimi ovládaného, neboť „není povinností žadatele o azyl, aby pronásledování své osoby prokazoval jinými důkazními prostředky než vlastní věrohodnou výpovědí. Je naopak povinností správního orgánu, aby v pochybnostech shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědi žadatele o azyl vyvracejí či zpochybňují.“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004-57) a následně ji posoudit konkrétně ve vztahu k žalobci v kontextu dalších skutečností plynoucích z jeho azylového příběhu. Žalovaný tak neučinil a omezil se na konstatování, že nenalezl žádný logický důvod, proč by se měla skupina Y zajímat o běžného občana X, který před několika lety odmítl jejich členství, aniž by skutkový stav, který vzal žalovaný za základ této úvahy, měl oporu ve správním spise. Žalovaný tak jednal v rozporu se závazným právním názorem Krajského soudu v Brně vyjádřeným v rozsudku ze dne 30. 6. 2023, č. j. 41 Az 5/2023-49. Žalobní námitka je důvodná.
25. Nerespektování závazného právního názoru vysloveného správním soudem ve zrušujícím rozsudku má přitom za následek zrušení nového rozhodnutí správního úřadu pro

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

nezákonnost bez dalšího (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 3. 2019, č. j. 7 As 38/2018-33).

26. Žalovaný nerespektoval závazný právní názor vyjádřený v zrušujícím rozsudku Krajského soudu v Brně. Přestože měl možnost podat proti zrušujícímu rozsudku kasační stížnost, neučinil tak. Nevyužil tedy možnosti zpochybnit krajským soudem vyslovené právní závěry, které by mohly být případně v řízení o kasační stížnosti zkorigovány. Pokud však žalovaný takto nepostupoval, nebyly z jeho strany splněny podmínky pro to, aby se od závazného právního názoru Krajského soudu v Brně odchýlil. Byl tak povinen jej respektovat (shodně srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 3. 2016, č. j. 7 Afs 333/2015-47). Podle rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 24. 11. 2000, sp. zn. 7 A 57/99-36 dále platí, že „*vázanost právním názorem soudu může být prolomena jen v důsledku nových skutkových zjištění nebo při změně právní úpravy.*“ Z odůvodnění napadeného rozhodnutí však není patrný ani jeden ze jmenovaných důvodů.
27. Hodnocení, zda žalobci náleží udělení mezinárodní ochrany či nikoliv, bude žalovaný povinen učinit znovu na základě řádně zjištěného skutkového stavu věci. Ze spisového materiálu je zřejmé, že bezpečnostní situace v X je závažná, v různých částech země probíhají ozbrojené konflikty. To ostatně žalovaný nijak nezpochybňoval. Zároveň je nutné vycházet z předpokladu, že odmítnutí podílet se na činnosti skupiny Y lze chápat jako projev určitého politického názoru. Otázku, zda výhrůžky skupiny Y naplňují pojem pronásledování ve smyslu § 2 odst. 4 zákona o azylu, bude muset žalovaný zodpovědět poté, co si opatří potřebné podklady ve smyslu bodu 24 tohoto rozsudku, resp. ve smyslu rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 30. 6. 2023, č. j. 41 Az 5/2023-49, přičemž při hodnocení rizika hrozícího žalobci do budoucna uplatní důkazní standard přiměřené pravděpodobnosti, resp. reálného nebezpečí (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, čj. 2 Azs 71/2006-82).

VI.

Závěr a náklady řízení

28. S ohledem na shora uvedené soud zrušil napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s. ř. s. pro nezákonnost plynoucí ze skutečnosti, že žalovaný neodůvodněně nerespektoval závazný právní názor Krajského soudu v Brně vyjádřený v rozsudku ze dne 30. 6. 2023, č. j. 41 Az 5/2023-49, v důsledku čehož závěrům, že žalobce nesplňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany, nadále chybí opora ve správním spisu. O vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení soud rozhodl podle § 78 odst. 4 s. ř. s. V souladu s § 78 odst. 5 s. ř. s. bude žalovaný v dalším řízení vázán právním názorem zdejšího soudu.
29. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. když žalobce byl ve věci úspěšný, avšak žádné prokazatelné náklady řízení mu nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního

soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 2. prosince 2024

JUDr. Dana Černá v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje X.